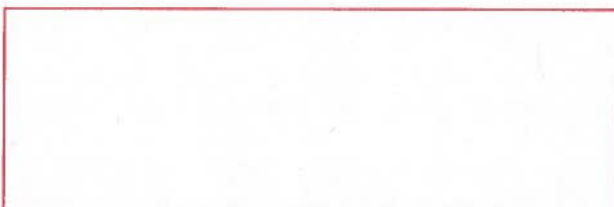

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Coördinatie Financiën,
Bedrijfsvoering en Juridische
Zaken
Portefeuille Juridische en
Internationale Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk

Datum 5 november 2018
Onderwerp Wob verzoek Joint Council

Geachte heer

Bijlagen

Bij brief van 22 augustus 2018 heeft u bij mijn Ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoek heeft betrekking op informatie met betrekking tot de Amerikaanse organisatie Joint Council on International Children Services.

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Op 31 augustus jl. heeft een medewerker van mijn Ministerie, contact opgenomen met van uw organisatie met de vraag het verzoek nader af te bakenen. In dit telefoongesprek heeft aangegeven dat er vanuit het toenmalige Ministerie van Veiligheid en Justitie in het verleden een werkbezoek is afgelegd aan de Joint Council on International Children Services, in samenwerking met de Belgische autoriteiten. heeft hierbij aangegeven over alle documenten te willen beschikken in relatie tot dit werkbezoek. Ik heb uw Wob-verzoek dienovereenkomstig geïnterpreteerd.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek is één document aangetroffen. Het hiervoor aangehaalde werkbezoek heeft inderdaad plaatsgevonden. In 2008 hebben twee medewerkers van het Ministerie een werkbezoek afgelegd aan de Verenigde Staten. In het kader van dit werkbezoek is er tevens een kort bezoek gebracht aan de Joint Council on International Children Services. Bij dit werkbezoek waren tevens medewerkers van de Belgische Centrale autoriteit aanwezig. Van dit werkbezoek is een verslag aanwezig.

Besluit

Ik heb besloten het document openbaar te maken met uitzondering van de daarin vermelde persoonsgegevens.

Overwegingen

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vindt de onderstaande belangenafweging dan ook plaats.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In het document staan persoonsgegevens, in het bijzonder de namen van ambtenaren. Ik ben van oordeel dat t.a.v. deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten. Van de personen die reeds uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden, maak ik de namen wel openbaar.

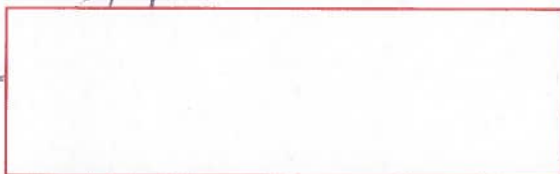
Omdat het in het document gaat om de namen van ambtenaren is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaarmaken van namen van de ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaarmaken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob. Bovendien gaat het om ambtenaren die niet reeds uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden.

Wijze van openbaarmaking

Het document treft u bij dit besluit in kopie aan. Dit besluit en het daarbij openbaar te maken document zullen op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst. Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De Minister voor Rechtsbescherming,
Namens deze,

Wvd. directeur Control, Bedrijfsvoering en Juridische Zaken

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar berust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister voor Rechtsbescherming, t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken, sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid, Postbus 20301, 2500 EH Den Haag.

Bijlage 1- Relevante artikelen uit de Wet openbaarheid van bestuur

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

....

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

...

- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;

Memo

Aan
d.t.v.

DGPJS
DJJ/DABC
HJIZ

kopie aan

DEIA

Van

10.2.e

Doorkiesnummer(s)

6966

Datum

22 september 2008

Onderwerp

Verslag van werkbezoek aan de VS van 7 t/m 13 september 2008 inzake interlandelijke adoptie

Inleiding

Van 7 tot en met 13 september 2008 hebben de heer 10.2.e (adviseur internationale samenwerking), de heer 10.2e (senior medewerker Centrale Autoriteit interlandelijke adoptie) en mevrouw Treur (directeur Stichting Kind en Toekomst) een bezoek gebracht aan de Verenigde Staten (Washington DC, Philadelphia, New York) in verband met de toetreding van de VS tot het Haags adoptie verdrag per 1 april jl.

Doel van de reis was tweeledig. Enerzijds is nagegaan op welke wijze het Haags verdrag is geïmplementeerd sinds 1 april 2008 en of er voldoende waarborgen in de Amerikaanse adoptieprocedure zijn opgenomen die een volledige bemiddelingsprocedure door de Stichting Kind en Toekomst en Amerikaanse organisaties mogelijk maken. Anderzijds zijn de contacten met de Centrale autoriteit en verschillende organisaties aangehaald ter verbetering van de internationale samenwerking.

Met de volgende organisaties zijn gesprekken gevoerd:

- United States Department of State – Office of Children's Issues (Centrale autoriteit)
- Judge Davidson – Supervising Judge of Family Courts of the State of New York
- Adoption ARC – Non profit adoptie organisatie
- Forever Families Through Adoption – Not profit adoptie organisatie
- M. Goldstein – Adoptie advocaat
- VIDA: Voice for International Development & Adoption – Not profit adoptie organisatie
- Child Welfare Information Gateway - Informatiemakelaar voor alle belanghebbenden op het terrein van jeugdzorg
- Joint Council on International children's services - belangenorganisatie voor Amerikaanse adoptie organisaties

- 10.2.e Raad voor Justitiële Aangelegenheden op de Nederlandse Ambassade

Bij een tweetal gesprekken (State Department en Joint Council) was ook de Vlaamse Centrale autoriteit aanwezig.

Implementatie van het Haags Verdrag voor Adoptie (HAV) door de VS

Met de inwerkingtreding van het HAV per 1 april 2008 is het proces van implementatie in de VS in een afrondende fase gekomen. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de implementatie van het HAV een lastige karwei is voor de federale autoriteit vanwege het juridische bestel van de VS. De afzonderlijke staten en de rechters hebben binnen de implementatie-regelgeving ruime bevoegdheden en verantwoordelijkheden om naar eigen inzicht de regels voor adoptie te bepalen. Hierdoor kan een adoptie in staat X wezenlijk verschillen van een adoptie uit staat Y.

De Centrale autoriteit is verantwoordelijk voor de correcte implementatie van het HAV en dat de adopties voldoen aan de gestelde eisen. De Centrale autoriteit verzamelt en verspreidt informatie over andere deelnemende landen informeert het Permanent Bureau en andere Centrale autoriteiten over de accreditatie van organisaties (of personen) en geeft veranderingen in Amerikaanse regelgeving door. Daarnaast verzamelt de Centrale autoriteit statistieken over inkomende en uitgaande adopties.

Op dit moment zijn ongeveer 225 van de 600 organisaties die daarom verzocht hebben, geaccrediteerd onder het HAV. Zeven organisaties die tot nu toe een accreditatie hebben ontvangen van de Centrale autoriteit zijn bevoegd om te bemiddelen in zowel ingaande als uitgaande adopties. Het accreditatieproces is door de Centrale autoriteit uitbesteed aan twee agentschappen (Colorado Department of Human Services en de Council on Accreditation). Beide agentschappen hebben de verantwoordelijkheid om organisaties (of personen) te accrediteren, deze organisaties te monitoren en te beoordelen of ze voldoen aan de vereisten van het HAV. Tevens zijn zij verantwoordelijk voor de klachtenafhandeling ten aanzien van geaccrediteerde organisaties, en nemen zij indien nodig maatregelen tegen deze organisaties. Ook verzamelen zij gegevens en statistieken en stellen deze informatie beschikbaar aan de rechtbanken en de Centrale autoriteit.

Bij het accreditatieproces wordt gebruik gemaakt van standaardvoorwaarden en waardetoekenning aan de hand waarvan gekeken wordt of een organisatie volledig, deels of minimaal voldoet aan de vereisten van het HAV. Een minimale eis is dat een organisatie een licentie heeft van de staat waar zij bemiddelt bij adopties, of samenwerkt met organisaties die in een andere staat licenties hebben om adoptieservices uit te voeren. De geaccrediteerde adoptie organisaties zijn verplicht om

vastgestelde procedures te hanteren bij het gebruik van externe dienstverleners in het adoptieproces. Deze procedures moeten de kwaliteit van het adoptieproces waarborgen.

Voor het afleggen van verantwoording door de geaccrediteerde organisaties is de Centrale autoriteit momenteel bezig om een database te ontwikkelen. Deze informatie is voor de Centrale autoriteit zowel van belang om de geaccrediteerde organisaties te monitoren, maar ook als verantwoording naar het Amerikaanse Congres.

Op dit moment is er nog geen model ontwikkeld waaruit cijfermatige gegevens over de aantallen adopties gehaald kunnen worden. Op basis van de gegevens die de Centrale autoriteit nu heeft, is de volgende schatting gemaakt:

- 50.000 nationale adopties
- 18.000 inkomende adopties
- 1000 uitgaande adopties

Tijdens het bezoek aan de VS zijn de volgende onderwerpen en vragen aan bod gekomen:

Wijze van afstand doen van het kind

Het HAV stelt dat een biologische moeder die een kind ter adoptie wil afstaan dit vrijwillig en na de geboorte van het kind moet hebben gedaan volgens een vastgestelde procedure.

Uitgangspunt voor de VS is dat naast het belang van het kind ook het belang van de moeder zwaarwegend is. Daardoor krijgt een biologische moeder die voor de geboorte contact zoekt met een adoptiebureau alle mogelijke opties voorgelegd en neemt daarop een beslissing om wel of niet tot (interlandelijke) adoptie over te gaan. Indien gekozen is voor adoptie, dan heeft de moeder de mogelijkheid om aan te geven dat zij het kind internationaal wil laten adopteren. De adoptie organisatie in de VS heeft een bestand van aspirant-adoptiefouders die allen een 'portfolio' hebben gemaakt. De biologische moeder krijgt een aantal van deze portfolio's voorgelegd en maakt op basis hiervan, onder begeleiding van de adoptie organisatie een principe matching. Hierdoor kan al voor de geboorte van het kind een principe match gemaakt worden met aspirant-adoptiefouders. Bovenstaande procedure is geaccepteerd gebruik in de VS. Er vinden na deze pre-matching procedure geen directe contacten plaats tussen de aspirant-adoptiefouders en de biologische moeder. Als er contacten zijn, zal dit schriftelijk zijn en altijd via de adoptie organisatie

Na de geboorte kan de biologische moeder terugkomen op haar beslissing om het kind ter adoptie aan te bieden, de zgn. revocatieperiode. Deze periode is per staat verschillend. In de ene staat kan dit 48 uur zijn en in de andere staat is dit 30 dagen. Ongeacht de termijn die de wetgeving van een individuele staat aangeeft als revocatieperiode, kan de rechter bepalen dat er bijzondere

omstandigheden zijn waardoor deze termijn wordt beperkt. Een voorbeeld hiervan is dat de rechter de wachtperiode van een biologische moeder kan inkorten om daarmee de periode dat een kind in pleegzorg zit in afwachting van de adoptie te bekorten. Volgens de verschillende gesprekspartners wordt zelden gebruik van gemaakt van de revocatieperiode omdat er gedegen voorbereiding en counseling plaatsvindt voor de geboorte van het kind.

Vanuit de Joint Council wordt een termijn van 60 dagen geadviseerd. In deze 60 dagen zal de adoptie organisatie zich moeten inspannen om een geschikt Amerikaans gezin te zoeken voor het desbetreffende kind.

Winstoogmerk

Conform het HAV mag er voor betrokken organisaties en/of personen geen winstoogmerk bestaan. In het verleden is bij de implementatie van het HAV geen plafond gelegd op de kosten die in rekening mogen worden gebracht.

Ook hier wringt de Amerikaanse wijze van handelen met het HAV doordat wordt aangegeven dat het vrije markt principe prevaleert. Echter, er wordt ook aangegeven dat de kosten niet onevenredig hoog mogen zijn voor de te leveren diensten. Door de Joint Council is een kostenmodel ontwikkeld dat ten dienste staat van de adoptie-organisaties en aspirant-adoptiefouders om inzicht te krijgen in de kosten die gemoeid zijn met een adoptie. De Centrale autoriteit heeft aangegeven dat zij bij mogelijke vervolgadopties de kostenoverzichten van adoptie organisaties willen beoordelen.

Subsidiariteitsbeginsel

In verschillende staten in de VS wordt steeds meer afgeweken van het subsidiariteitsbeginsel dat een kind dat ter adoptie wordt afgestaan in eerste instantie bij familie of pleeggezin zou moeten worden ondergebracht. De redenering is steeds meer dat in het belang van het kind en zijn behoeften de beste ouders worden gevonden. Vanuit bijna alle gesprekspartners is flinke kritiek gekomen op het pleegzorgbeleid van de VS waardoor adoptie als een beter alternatief wordt gezien. Daarnaast werd veelvuldig aangegeven dat in de VS een taboe heerst op het opnemen van een bi-raciaal kind. Veel aspirant-adoptiefouders in de VS willen vanuit idealistisch oogpunt een kind 'redden' uit een derde wereld land. Daarnaast verschillen de culturen in de verschillende staten dusdanig, en is het land dermate groot dat het soms al lijkt op een internationale adoptie wanneer een kind binnen de VS wordt geplaatst.

Adoptie door paren van gelijk geslacht

Alle partijen, inclusief de Centrale autoriteit hebben aangegeven dat adoptie door paren van gelijk geslacht mogelijk blijft onder het HAV, met uitzondering van enkele staten (Florida, Michigan, Mississippi, Nebraska, Utah) die dit expliciet in hun eigen wetgeving hebben uitgesloten. Binnen het juridische bestel van de VS heeft de federale overheid geen bevoegdheid om op dit onderdeel regels te stellen richting de staten.

Adoptie vanuit pleegzorg

Gezien de forse kritiek op de pleegzorg in de VS wordt adoptie van pleegkinderen aangemoedigd en liggen hier mogelijkheden voor Stichting Kind en Toekomst om samen te werken. Van de meeste kinderen die in pleegzorg zitten zijn de "parental rights" van de biologische moeders beëindigd. Het internationaal adopteren van een pleegkind is echter niet eenvoudig. Doorgaans verblijven zwaar sociaal beschadigde kinderen in de pleegzorg en wordt er slechts mondjesmaat medewerking verleend aan uitgaande adoptie door de pleegzorginstellingen.

Conclusie en aanbeveling

Samenwerking met de VS op het terrein van interlandelijke adoptie onder het Haags adoptie verdrag is mogelijk. Er zijn tot op heden 7 Amerikaanse adoptie organisaties geaccrediteerd voor uitgaande adopties onder het Haags verdrag. De wijze waarop deze accreditatie tot stand komt, is gedegen en onderworpen aan een verantwoordingsmechanisme door de Centrale autoriteit van de VS. Indien er problemen ontstaan in de uitvoering, kan de Centrale autoriteit van de VS optreden.

Door het specifieke juridische bestel van de VS met een federale structuur, de daarbij behorende vergaande bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor de afzonderlijke staten en de rechters, en de verschillende culturele uitgangspunten (vrije markt-principe, hoge mate van zelfbeschikkingsrecht van de biologische moeder bij de keuze van de aspirant-adoptie ouders) wordt de implementatie van het Haags verdrag per afzonderlijke staat verschillend ingevuld. Hierdoor is het aan te bevelen om Stichting Kind en Toekomst te adviseren om tot individuele afspraken te komen per organisatie (of persoon) die geaccrediteerd is voor adopties onder het Haags verdrag. De in de toelichting beschreven onderwerpen blijven een punt van aandacht.

De mededeling van de Centrale autoriteit van de VS dat interlandelijke adoptie door paren van gelijk geslacht mogelijk blijft onder het Haags verdrag is positief.

Door de toetreding van de VS tot het Verdrag per 1 april jl is het aan te bevelen om de komende periode met extra aandacht de samenwerking tussen de verschillende adoptie organisaties te volgen en met regelmaat de contacten met de Centrale autoriteit van de VS te onderhouden. Een

eerste gelegenheid hiertoe is tijdens de bijeenkomst van de Europese Centrale autoriteiten op 25 en 26 september a.s. waar ook de Amerikaanse Centrale autoriteit aanwezig zal zijn.

Ten slotte is tijdens het werkbezoek aangegeven dat de Vaste Kamercommissie voor Justitie van de Tweede Kamer in oktober een bezoek zal brengen aan de Verenigde Staten. Hierbij is zij voornemens om o.a. een bezoek te brengen aan twee adoptieorganisaties.

Over de uitkomsten van de vervolggesprekken en het programma van het bezoek van de Vaste Kamercommissie wordt u nog nader geïnformeerd.